

Nieuwsbrief

vanuit het kindercentrum voor het hoogbegaafde kind, de ouders en de school.

Carel Reinierszkade 197, 2593 HR Den Haag
Godfried Bomansstraat 2, 2286 BJ Rijswijk
Postadres: **Strijpweg 17, 2285 DA Rijswijk**
T Den Haag: 070 3821294
T Rijswijk: 070 7370392
M: 06 13768702
E: l.duin@kindcentraal.nl
www.kindcentraal.nl

Een hoogbegaafd kind. Praktisch en positief op pad

Het boekje was eind 2009 klaar en wordt veel verkocht. De komende maand staat er een (positieve) recensie in het blad **Talent**. Wat we horen: 'had ik dat maar gehad, toen ik naar informatie zocht' en 'leest lekker vlot weg door de eenvoudige taal' en 'alle tips zijn praktisch toepasbaar'. Het boekje wordt zelfs, op eigen initiatief van de voorzitter van de raad van bestuur, verspreid binnen Parnassia. Te bestellen via onze website: www.kindcentraal.nl

Een hoogbegaafd kind.
Praktisch en positief op pad.

Linda Duin
is directeur van Kind Centraal, centrum voor hoogbegaafde kinderen. Na vele jaren 'speciaal onderwijs' ervaring kwam zij op het pad der hoogbegaafden. Dat leidde in 2001 tot een eigen begeleidingspraktijk voor ouders en in 2005 startte zij in Den Haag in het gebouw van Pijp met voorleesklassen. Al snel verhoogde het aanbod zich en kwamen er leerkrachten die juist op dit gebied overtuigd werken. Momenteel is er een team van praktijk in Rijswijk. De focus ligt op hoogbegaafdheid en behoudens.

Yvonne van Kuijk
is eigenaresse van JudoKino, pedagogisch adviesbureau. Zij is pedagoog en afgevaardigd van de Fontys Hogeschool voor Pedagogiek. Zij geeft diverse voorleesklassen bij Kind Centraal. Daarnaast werkt zij mee aan het bedenken en ontwikkelen van pedagogisch materiaal voor sociale vaardigheden, spel en ontwikkeling.

Dit boekje is een voortzetting uit de stageperiode waarbij Linda Duin en Yvonne van Kuijk tot de sluiting kwamen dat er behoefte is aan een praktisch handboek voor ouders, leerkrachten en anderen die met hoogbegaafde kinderen omgaan. De vragen uit de praktijk zijn de leidraad voor dit boekje. Over de theorie zijn al vele boeken geschreven, Linda en Yvonne richten zich meer op de dagelijkse praktijk waarbij eenvoudige aanpakken of effect kunnen worden.

In dit boekje vindt u voorbeelden en handreiking waarmee u direct aan de slag kunt.

Een hoogbegaafd kind.
Praktisch en positief op pad.

Een handreiking voor ouders en leerkrachten
Linda Duin en Yvonne van Kuijk

Het verhaal bij het schilderij van 'De koe'.

Bill de beelddenker,

Hij kwam bij me in groep 4. Het was hem niet gelukt om zijn reken, spellings- en leesniveau te verbeteren. Hij kon met zulke niveau's niet naar groep 5. Ondanks zijn extra inspanningen op school en thuis. Hij had afscheid moeten nemen van zijn vrienden uit de groep en hij kwam verdrietig binnen.

Deze jongen gaf in de loop van het jaar tekenlessen aan de rest van de kinderen uit de groep. Hij vond het beter om alle kinderen op de grond te laten werken met grote bladen en houtskool. Hij leerde de kinderen om mensen achter elkaar te tekenen en in beweging. Het logo van Kind Centraal ontwierp hij.

Hij was ook gek op muziek. Alle nummers van Robbie Williams werden woordelijk nagezongen en de act werd feilloos geïmiteerd. Hij was dan Robbie himself. De kinderen waren zijn publiek en hadden groot respect voor hem.

Op de dag dat Herman Brood sprong, gaf hij als verjaardagscadeau een net-echt schilderij van deze schilder. Hij liep exposities af, bestudeerde de techniek, en probeerde het na te maken. Ook dit schilderij kreeg een koe en een stempel, zoals Herman dat deed. Het schilderij, dat in mijn kamer hangt, is een blikvanger en kenners zijn onder de indruk.

Maar....het onderwijs stelt andere eisen, waaraan hij moest voldoen. De tafels van 2,5, en 10 moet je in groep 4 wel kennen. Laat staan....als je voor de tweede keer in groep 4 zit.

Het lezen kwam maar moeizaam op gang. Woorden werden niet zonder spellingsfouten geschreven.

Nu weet ik beter; Bill is een beelddenker. Bill is niet dom. Bill is erg slim en erg knap. Bill leert alleen anders.

Toen het boekje geschreven was en 'de koe' op de voorkant een plek kreeg, ben ik op zoek gegaan naar Bill (Cill Flantua). Zijn creativiteit is intact gebleven... gelukkig. Ik vond hem op You Tube: <http://www.youtube.com/watch?v=D8S43znVKh8>.

Cill schreef in een mail aan mij:

De tijd op school kan ik mij nog goed herinneren, en mijn meeste herinneringen komen dan ook van groep 4 ! Het is erg leuk om de tekeningen uit deze tijd terug te zien. Het playbacken is iets wat ik omgezet heb in zingen al moet ik het meer hebben van de kwaliteiten van het entertainen zoals nog steeds mijn idool Robbie Williams het noemt haha. Wat ik nog goed weet is dat ik het moeilijk had op school met rekenen, later heb ik daar nog steeds last van gehad op het basis onderwijs, ben onderzocht op dyscalculie , maar dit bleek niet het geval te zijn. Rekenen heb ik nooit zoveel interesse voor gevoeld en ik denk dat het daar ook wel grotendeels aan lag. Beelddenken is inderdaad veel leuker !

In de agenda op www.kindcentraal.nl vindt u ons aanbod met o.a.:

De verrijkingsklassen voor de laatste periode (april) dit schooljaar (met o.a. een verlenging van het China project en Games leren maken)

A aankondiging van de zomerweek 2010

EduLab voor leerkrachten en ouders

HULP training voor ouders en leerkrachten

VO training voor leerlingen vanaf de brugklas. Een laatste inspanning...en toch over naar de volgende klas

Individuele rekenondersteuning

Patricia is van start gegaan met individuele rekenbegeleiding aan kinderen op de maandag. De vraag naar extra ondersteuning op dit gebied lijkt toe te nemen. Sommige kinderen zijn ervan overtuigd 'dat ze nu eenmaal niet goed zijn in rekenen'. Ernstig.... Zeker als we zien dat kinderen op een andere manier wel tot rekenen komen. Heeft u interesse? Stuur een mail naar ons met uw verzoek en contactgegevens.

Spelzondagen en ouderkring

Veel kinderen bezoeken onze spelzondagen en ouders hebben de mogelijkheid om ons te leren kennen. Het kind speelt met plezier in een veilige en uitdagende omgeving en de ouder maakt gebruik van de ouderkring. Vaak horen we dat vooral de 'herkenning' in de verhalen van andere ouders goed voelt. De vragen in ons boekje werden vooral hier vaak gesteld. Op de volgende dagen is er een ontmoetingsmogelijkheid:

Zondag 7 maart

onderwerp ouderkring: wat is een goede school voor mijn hoogbegaafde kind?

Zondag 18 april

onderwerp ouderkring: blijven zitten, versnellen of een andere school?

Zondag 13 juni

onderwerp ouderkring: de overdracht van belangrijke gegevens van mijn nieuwe kind naar de nieuwe leerkracht

Kosten deelname spelzondag: €15.00 per kind

Kosten deelname ouderkring: €15,00 per persoon

U kunt uw kind en uzelf aanmelden door ons een mail te sturen met namen en contactgegevens. Voor de komende zondag is nog plek.

Ruimte

Door de toenemende en bredere vraag naar ondersteuning van onze kinderen en ouders hebben wij behoefte aan nieuwe zelfstandigen. Bied u deze kinderen, ouders of leerkrachten coaching of begeleiding op individuele basis of in groepsverband met uw specifieke aanbod? Er zijn nog verschillende ruimtes op verschillende dagen beschikbaar voor uw activiteit, dat ons aanbod aanvult of versterkt. Bent u zelfstandig en wilt u op basis van dagdelen bij ons werken? Neem dan contact op voor een oriënterend gesprek. Schroomt u niet als uw aanbod niet direct lijkt te passen bij het onze. De vraag is er wellicht nog niet. Uw aanbod kan onze kinderen en ouders ook op een nieuw pad zetten. Wij hebben veel behoefte aan een extra remedial teacher en een begeleider voor een kleuter- of verrijkingsklas.

Inmiddels zijn er 10 samenwerkers, die een eigen aanbod verzorgen en met nieuwe mensen zijn we in gesprek. Voorwaarde is dat u bij ons past. In visie, in aanpak, in 'toon en sfeer' en in samenwerking. Veel van de mensen die bij ons

werken vielen juist voor onze 'toon en sfeer'. Zij zochten ons op. Een zeer uitgebreide CV toont aan wat u zoal deed. Het gaat echter om wie u bent. Zoals K. in de verrijkingsklas. Een kind 'voelt' en 'weet' zonder te lezen.

Trainingen Beeld en Brein

Op de agenda vindt u ons aanbod voor de komende periode. Voor kinderen op de basisschool, voor kinderen in het VO een dagtraining, **Beeld en Brein**, en voor ouders en leerkrachten is er de **HULP training**. U leert uw kind of leerling effectief een tekst verwerken. Uw kind leest niet langer over belangrijke woorden heen, maar zoekt hier juist naar. Een Beeld en Breinkaart is bruikbaar voor het voorbereiden van een spreekbeurt, voor het maken van een werkstuk of voor het maken van een samenvatting voor een boekbespreking. We markeren de tekst met 4 kleuren en brengen de informatie over in een **Beeld en Breinkaart**. De basisschool training verwerkten we in de **Beeld Centraal klas**, die over enkele weken opnieuw van start gaat op de maandagmiddag. In kleine groepen worden vaardigheden aangeleerd en wordt kennis over leren bijgebracht. Waarom onder schooltijd? Omdat de training intensief is en kinderen na school vaak al moe zijn en willen ontspannen. Bovendien bieden we onderwijsactiviteiten en dat vinden we onder de schooluren horen. Veel scholen verwijzen ouders door of laten de training door ons aanbieden in school. In de komende week geven we de HULP training aan een team op een basisschool in Voorburg. U kunt onze folder hierover aanvragen.

Intelligentie onderzoeken

Op de site van de Leonardo stichting kunt u zien dat wij een door hen aanbevolen onderzoeksbureau zijn voor intelligentieonderzoeken, eventueel aangevuld met een sociaal emotioneel onderzoek. Informeert u voor de betaling bij uw school van aanmelding. Sommige scholen vergoeden (gedeeltelijk) de kosten van het onderzoek, als uw kind wordt aangenomen. Op onze site onder tarieven vindt u ons uitgebreide aanbod aan onderzoeken.

Zomerweek

In tegenstelling tot eerdere berichten is er besloten om alleen de eerste week van de vakantie een **zomerweek** aan te bieden. Hierover leest u meer op de site. De inschrijvingen druppelen binnen. Er is een maximumaantal. Wees er op tijd bij. Als uw kind voor het eerst deelneemt kunt per mail een inschrijfformulier aanvragen. Wij zijn op zoek naar vrijwilligers voor het organiseren van spannende activiteiten voor binnen en buiten.

Nieuw

In de bijlage leest u alles over **meeliftend adverteren!** Speciaal voor de startende Free Lancer of voor bedrijven die graag groter groeien.

Voor de volwassenen onder u: wij nemen ook intelligentieonderzoeken af bij **volwassenen**. Daarvoor wordt de WAIS III gebruikt. Aanvragen kunnen eveneens via mail worden gedaan. Door het onlangs zelf ondergaan van een dergelijke test weet ik nu nog beter hoe kinderen druk in tijd kunnen ervaren. Ook overtuigde het me opnieuw hoe belangrijk het is om signalen van een kind te zien en daar direct op in te haken. Maar ook... hoe een score van invloed kan zijn op het gevoel van kind.

Lex Hupe is digitaal aan de weg aan het timmeren. Hij heeft een nieuw aanbod, waarbij een eerste workshop is ingepland: Edulab. Dit is voor ouders en leerkrachten. Zie onze agenda op 7 april. Inschrijven:

<http://edulab7april2010.pbworks.com/FrontPage>.

U kunt deze workshop onder de aandacht brengen bij scholen en andere geïnteresseerden.

We organiseren nog dit schooljaar een vast **spreekuur** in Den Haag. Deze wordt bemand door Petra Kessler: <http://www.to-taal.info/>. Petra zal beschikbaar zijn voor specifieke vragen over hoogsensitieve kinderen. Veel van onze kinderen zijn zeer gevoelig. Petra begeleidt kinderen individueel en kan in een half uur richting geven in uw zoektocht.

Met Petra Kessler werken we ook aan een specifiek aanbod voor **onderpresterende kinderen**. Een behoorlijk aantal kinderen presteert niet naar verwachting. De oorzaak daarvan is niet eenvoudig vast te stellen. We zien kinderen die uit pure verveling en ondervraging niets meer doen op school. Een

goed aanbod en een goede begeleiding op school helpt hen op weg. Er zijn echter ook kinderen die een stoornis hebben of persoonlijkheidskenmerken die hen beletten werk goed aan te pakken. In groepsverband willen we juist deze kinderen op weg helpen. U kunt dan denken aan het verbeteren van het zelfbeeld door passende activiteiten aan te bieden en kinderen inzicht te verschaffen in zichzelf, hun omgeving en verwachtingen. Zeer faalangstige of overgevoelige kinderen kunnen ook blokkeren bij werk, gestelde eisen of ruwe klasgenoten. Ook motorisch kunnen kinderen problemen ervaren. Het accent binnen deze groep is een andere dan in een gewone verrijkingsklas. Het doel is om zicht te krijgen op oorzaak en gevolg van het huidige presteren, en om stap voor stap naar beter presteren te begeleiden. Veel van de kinderen die bij ons worden aangemeld hebben al een lange weg afgelegd. Vaak is hoogbegaafdheid niet de oorzaak van problemen in het sociaal, emotioneel of cognitief functioneren. Slimme kinderen kunnen ook heel handig hun onvermogen (verbaal) verbloemen en ons op het verkeerde been zetten. Er is meer nodig dan alleen slim zijn en veel willen weten om tot prestaties te komen. Hierover leest u later meer.

Huiswerkbegeleiding Rijswijk

We oriënteren ons op een nieuw aanbod in Rijswijk. Er is een grote vraag naar huiswerkbegeleiding voor alle kinderen. Daarvoor ontwikkelen en zoeken we naar trainingen en mensen. Wanneer u op het gebied van huiswerkbegeleiding een aanbod kunt leveren in de vorm van trainingen, bijlessen, ouderbegeleiding of anders, dan kunt u contact met ons opnemen voor een oriënterend gesprek (06-13768702 Linda Duin).

Onze uitgangspunten: kleinschaligheid, effectiviteit, compleet en persoonlijk. We willen maatwerk leveren en vooral de intakeprocedure richtinggevend laten zijn voor advies en begeleiding op maat.

Wie helpt onze praktijk in Rijswijk een nieuwe weg in te slaan?

Opleidingsplek verrijkingsklas

Hoewel net opgestart is de opleidingsplek in onze verrijkingsklas al zeer verrijkt door K. Een 'student' tijdens de tweede verrijkingsklas periode. Een jongeman van begin 20. Zijn verzoek om bij ons te leren vloeide voort uit het feit, dat hij gevraagd was om als vrijwilliger een bijdrage te leveren aan het opzetten van

activiteiten voor hoogbegaafden op de basisschool van zijn kleine zus, die eerder bij ons is geweest.

K. heeft geen leerkracht achtergrond. K. werkt in een kroeg, deed eerder een opleiding voor klassenassistent (niet afgerond), herkent zichzelf in de doelgroep en kwam om 'te ervaren' en zoals velen in deze specifieke groep 'veel te vragen'. De kinderen vielen stil en een jongen zei uitdagend bij kennismaking: 'eindelijk iemand die niet zo oud is als Linda'. Gelukkig... ik ken en waardeer de spontaniteit, scherpte en directheid van slimmeriken en vatte het niet persoonlijk op. Kevin heeft zichzelf versierd met enkele piercings en er zat een tatoeage verstopt onder zijn mouw. Dat is nog eens wat anders dan hakken, rimpels en een grijs haar verstoppende blondering. Dat moet ik toegeven.

De tatoeage bleek te passen binnen het China project. Symbolen, tekens en legendes zijn een belangrijk onderdeel. Zo werd de 'stempel' op K's arm onderdeel van een huiswerkopdracht (wie heeft werkelijk gezien hoe de Koi karper eruit zag en zou je hem na 1 week nog kunnen natekenen in grootte, vorm, houding en kleur?) In de volgende les spraken we over 'kijken en zien' en over ieders persoonlijke beleving. K. heeft uitleg gegeven over de betekenis van een Koikarper en specifiek in zijn eigen leven. De kinderen waren zeer aandachtig, betrokken en bleven vragen stellen. Ook ouders wilden de volgende les die tatoeage nu wel eens zien.

K. werkt soms met een groepje en soms individueel. Soms neemt hij de leiding over de hele groep. Na elke bijeenkomst praten we na over wat gezien en ervaren is, en hoe een volgende stap genomen kan worden. Maar ook.... wat liep niet en hoe kwam dat? Ook het individuele kind en zijn mogelijkheden of juist onvermogen (en ook van onszelf) is voortdurend onderwerp van gesprek en bepaalt onze gezamenlijke zoektocht. Want dat blijft het... zoeken naar passende werkwijzen, naar oorzaken van gedrag, naar verdieping en moeilijker en naar aansluiting in woord en gebaar. Naar verschillen en overeenkomsten. Door met K. te 'sparren' wordt ook mijn eigen aanpak weer kritisch getoetst door mezelf.

Na enkele weken meedraaien en kunnen ervaren wat hoogbegaafde kinderen doen en willen en (bewust en onbewust) vragen had K. een goed beeld van wat er nodig was op 'zijn school'. Het werken met hoogbegaafde kinderen vraagt om zóveel meer dan een goed gevulde orthotheek en een apart klasje eens in de week. Het vraagt om een breed gedragen visie, om een goed doorgesproken schoolbeleid, om kennis en inzicht en om medewerking en positieve aandacht van alle leerkrachten. Hoewel K. in goed overleg met de enthousiaste directeur alle ruimte kreeg om een goed plan te maken, voelde hij dat hij niet zou kunnen doen, wat hij nodig vond. Hij was gevraagd voor enkele uren per week. K. zag in zijn hoofd een broodnodig schoolbreed project wat, naarmate zijn inzichten groeiden, onmogelijk leek te kunnen op korte termijn. In gesprekken bleek dat K. de behoefte had (zó herkenbaar) aan een zeer helder overzicht aan wat kinderen leerden op school. En ook hoe leerstof aangeboden werd en waarom en welke materialen daarvoor werden ingezet en op welke manier. Hij vroeg zich ook af, hoe kinderen geselecteerd konden worden voor een verrijkingsgroepje en door wie. K. voelde dat zijn vragen zo veelomvattend waren, maar ook zo nodig om tot

een gericht plan te komen op 'de school', dat hij niet anders kon dan zijn activiteiten op de school te staken. Zelfbescherming. Hoe herkenbaar. De hoogbegaafde laat vaak zien, dat hij vanuit een kleine eenvoudige opdracht onmiddellijk de breedte en de diepte ingaat. De hoogbegaafde heeft een volledig inzicht nodig, vergelijkt mogelijkheden, denkt in alle mogelijke richtingen en heeft daardoor de kans te verzanden in té veel. Na het advies om de opdracht van school 'klein' te blijven houden ging K. met plannen en ideeën naar huis. Helaas... na een positief gesprek met de directeur is hij gestopt. Begrip alom. De weken erna bleef K. komen. Deze groep kinderen, deze manier van werken, van motiveren en communiceren paste ook hem. Hij besloot ondanks de verstreken opleidingstijd te blijven komen. Ik was zelf onder de indruk van deze jongen, die leerde door te doen en op natuurlijke wijze praat met kinderen en dus was hij van harte welkom. De kinderen voelden zijn 'echtheid' en zijn belangstelling en hebben hem vanaf de eerste minuut geaccepteerd en als begeleider gezien.

En het echte leuke is.... niet veel later werd K. door de school benaderd met het verzoek: 'kan je bij ons op school een presentatie komen geven aan het hele team, want je hebt ons enorm geraakt met je inzichten en ideeën en we willen er echt iets mee gaan doen'. K. verdient een compliment voor zijn eigenheid en zijn standvastigheid. Door open te communiceren, door zijn grenzen te bewaken, door zijn vragen te stellen en zijn inzichten te verwoorden is hij gezien als iemand met kennis en passie. Hij inspireert. Kijk....en dat is nu waar alles mee begint. **Inspiratie!**

School.... je vroeg hem dit 'gratis' te verzorgen. Hij was (is) van grote waarde voor wellicht een nieuwe inspirerende periode voor het hele team en dus de kinderen. Betaal hem! Hij is goud waard.

Voor belangstellenden is er in een volgende periode opnieuw een opleidingsplek beschikbaar. Een bijlage wordt toegevoegd.